

Reforma veřejné správy

Řízení a kontrola ve veřejné správě

Reforma veřejné správy

- modernizace ústřední státní správy
- reforma územní veřejné správy
- reforma kvality veřejné správy
- reforma postavení zaměstnanců ve veřejné správě

Modernizace ústřední státní správy

- Obecný cíl reformy
  - zajistit kvalitní právní regulaci a poskytnout občanům kvalitní a efektivní veřejné služby
- Modernizace
  - postupný a dlouhodobý proces hodnotícího charakteru
- zákon č. 2/1969 Sb., o zřízení ministerstev a jiných ústředních orgánů státní správy
  - ministerstva
  - ostatní ústřední správní úřady
- Role ústřední státní správy
  - koncepční, koordinační a kontrolní činnost

Vlivy působící na ústřední správu

- vstup České republiky do Evropské unie
- vzhledem k vývoji veřejného dluhu
nezbytnost racionalizace veřejných financí
- informační technologie
- reforma územní veřejné správy
  - přesun činností operativního charakteru
  - tlak na koordinovaný postup ministerstev a ostatních ústředních správních úřadů
- prosazování moderních manažerských metod řízení

Modernizace ústřední státní správy

■ **Koncepce reformy veřejné správy**

- březen 1999
- spojena s reformou územní veřejné správy
- převod řady výkonných a rozhodovacích kompetencí z centra

■ **Cíl modernizace**

- Zefektivnění
- Racionalizace
- Zvýšení horizontální koordinace činnosti VS

■ **Při - využití a zaměření na**

- moderní technologie
- manažerské metody řízení
- zvýšení kvality

Modernizace ústřední státní správy

- Projekt Phare 2000 **Modernizace ústřední státní správy v ČR**
  - 2001 až 2003
  - Partneri
    - finské Ministerstvo financí
    - francouzské Ministerstvo pro veřejnou správu
  - Cíle
    - zvýšení efektivity a výkonnosti ústřední státní správy
    - zvýšení správních kapacit veřejné správy pro implementaci komunitárního práva
  - 3 hlavní části
    - efektivní řízení ústřední státní správy
    - řízení lidských zdrojů a služební zákon
    - využívání informačních technologií

Směry a projekty reformy ústřední státní správy

- Racionalizace procesů v ústřední státní správě
  - oprostit ministerstva od operativních procesů
  - podpořit postupný přechod k poptávkovému sestavování rozpočtu
- Zlepšení řízení v ústřední státní správě
  - potlačit tzv. resortismus x horizontální i vertikální komunikace
  - moderní manažerské techniky
  - vertikální koordinace a komunikace
  - řízení znalostí

Směry a projekty reformy ústřední státní správy

- Zvýšení kvality ústřední státní správy
  - Standardizace služeb
  - Zavádění a rozvoj řízení kvality v ústřední státní správě
  - Reforma regulace v ústřední státní správě
  - E-government
- Implementace a zlepšování státní služby v ústředních správních úřadech
  - Implementace služebního zákona č. 218/2002 Sb.
- Racionalizace financování ústřední státní správy
  - příprava vrcholového managementu
  - vytvoření expertního zázemí např. Institut státní správy
    - rozvoj finančního a výkonového managementu
    - využití soukromých zdrojů pro veřejné investice
    - sjednocení a prohloubení kontroly v ústřední státní správě

Reforma ústředních orgánů státní správy

- projekt „Efektivní stát 2006 – 2011“
  - obecné zásady restrukturalizace
    - zeštíhlení ministerstev
    - provádění pravidelných prověrek stavu
    - využívání outsourcingu
    - minimalizace majetku státu pomocí privatizace
    - zrušení mimorozpočtových fondů
  - zrušení
    - Ministerstvo kultury
    - Ministerstvo pro místní rozvoj
    - Ministerstvo dopravy
    - Ministerstvo informatiky
  - sloučení
    - Ministerstva zdravotnictví a sociálních věcí
    - Ministerstva životního prostředí a zemědělství

Regulatorní reforma

■ Regulace

- veškeré nástroje, včetně zákonů, nařízení a dalších norem vydávaných všemi úrovněmi státní správy a orgány, na které vláda tuto pravomoc delegovala

■ Cíl

- zvýšení efektivity národního hospodářství a jeho schopnosti přizpůsobit se změnám a zachování či zvýšení konkurenceschopnosti

Regulatorní reforma

- Zpráva o regulatorní reformě v České republice OECD
  - Oblasti hodnocení
    - makroekonomický kontext reforem
    - schopnost vlády vytvářet vysoce kvalitní regulaci
    - postup vlády při vytváření podmínek pro efektivní fungování tržního prostředí a zvyšování otevřenosti trhu
    - politiku vlády v oblasti hospodářské soutěže a jejího prosazování
    - regulatorní rámec ve vybraných sektorech ekonomiky
      - odvětví železniční a silniční nákladní dopravy
      - sektor výroby a distribuce elektřiny a plynu
      - oblast telekomunikací
  - Doporučení
    - Zvýšení transparentnosti regulace
    - Analýza dopadů regulace

Problematika regulatorní reformy v EU

- Iniciativa Evropské komise pro „lepší regulaci“ (Better Regulation)
  - klíčový faktor úspěchu pro Lisabonskou strategii
  - v ČR od 1. listopadu 2007
    - povinnost vyhodnocovat předpokládané dopady u všech návrhů právních předpisů
  - Pražská deklarace
    - 1. pol. roku 2009
    - snížení administrativní zátěže o 25 % (2012)
    - evropské předpisy až 80 % administrativní zátěže

Reforma územní veřejné správy

■ Důvody

- reforma územní samosprávy předpokladem pro reformu ústřední správy
- zintenzivnění decentralizace
- uplatnění subsidiarity
- nevyhovující územně správní uspořádání

■ Výchozí stav

- zrušením krajských národních výborů vznikla citelná mezera v systému VS
- problémy přesahující obecní dimenzi → nárůst počtu specializovaných orgánů státní správy

První fáze reformy územní veřejné správy

- 4 varianty
  - Zemská – 1991, neuskutečněná
  - Regionální
  - Kombinovaná
  - Federativní
- zákon č. 347/1997 Sb., o zřízení vyšších územních samosprávných celků
  - Neřešil otázku kompetencí
- 1. leden 2001
  - 14 krajů včetně hlavního města Prahy
    - decentralizační efekt - samostatná působnost krajů
    - dekoncentrační efekt - přenesená působnost krajů

Druhá fáze reformy veřejné správy

- 2002-2003
  - přesunutí kompetencí
    - dosud vykonávaných orgány státní správy
    - na kraje a obce
    - v přenesené i v samostatné působnosti
  - zrušení okresních úřadů - 31. 12. 2002
  - přechod jimi vykonávaných kompetencí na jiné orgány veřejné správy
    - zákon č. 314/2002 Sb., o stanovení obcí s pověřeným obecním úřadem a stanovení obcí s rozšířenou působností

Veřejnoprávní smlouvy

- zákon o obcích č. 128/2000 Sb.
  - § 63 - § 66
  - obce, jejichž orgány vykonávají přenesenou působnost ve stejném správním obvodu obce s rozšířenou působností
    - Krajský úřad
  - obce s rozšířenou působností, jejichž obecní úřady vykonávají přenesenou působnost ve správním obvodu jednoho krajského úřadu
    - MV
- uzavírá se buď na celou **přenesenou působnost** nebo na její část
- při neplnění povinností vyplývajících z výkonu přenesené působnosti
  - může rozhodnout o přesunu výkonu krajský úřad nebo MV

Financování územní veřejné správy

- Zákon č. 243/2000 Sb., o rozpočtovém určení daní
- Příjmy samospráv ze sdílených daní
  - Kraje
    - 8,92 %
    - Definovaná sazba
  - Obce
    - 21,4 %
    - Velikostní koeficient
    - Rozloha
    - Definovaná sazba
- Sdílené daně
  - DPH
  - DzP FO
  - 60 % daně z příjmů samostatně výdělečných osob
  - DzP PO

Moderní trendy v rozpočtování

- Programové rozpočtování
  - klasifikuje příjmy a výdaje do skupin, vzhledem k aktivitám, které směřují k dosažení společného cíle
- Výkonově orientované rozpočtování
  - kontrola výdajů → řízení výsledků
- Rozpočtové výhledy
  - zlepšení strategického a dlouhodobého plánování a udržení fiskálního zdraví

Dozor nad činností územních samosprávných celků

■ Legislativa

- zákon č. 128/2000 Sb., o obcích (obecní zřízení)
- zákon č. 129/2000 Sb., o krajích (krajské zřízení)
- zákon č. 131/2000 Sb., o hlavním městě Praze
- zákon č. 182/1993 Sb., o Ústavním soudu
- zákon č. 22/2004 Sb., o místním referendu a o změně některých zákonů
- zákon č. 312/2002 Sb., o úřednících územních samosprávných celků

■ Dozor

- nezákonnost (v případě samostatné působnosti)
- nedostatek (v případě přenesené působnosti)
  - Samostatná působnost – MV
  - Přenesená působnost
    - Kraje – věcně příslušná ministerstva
    - Obce – krajský úřad

■ Kontrola

- předmět kontroly je zpravidla obecně vymezen

Reforma kvality ve veřejné správě

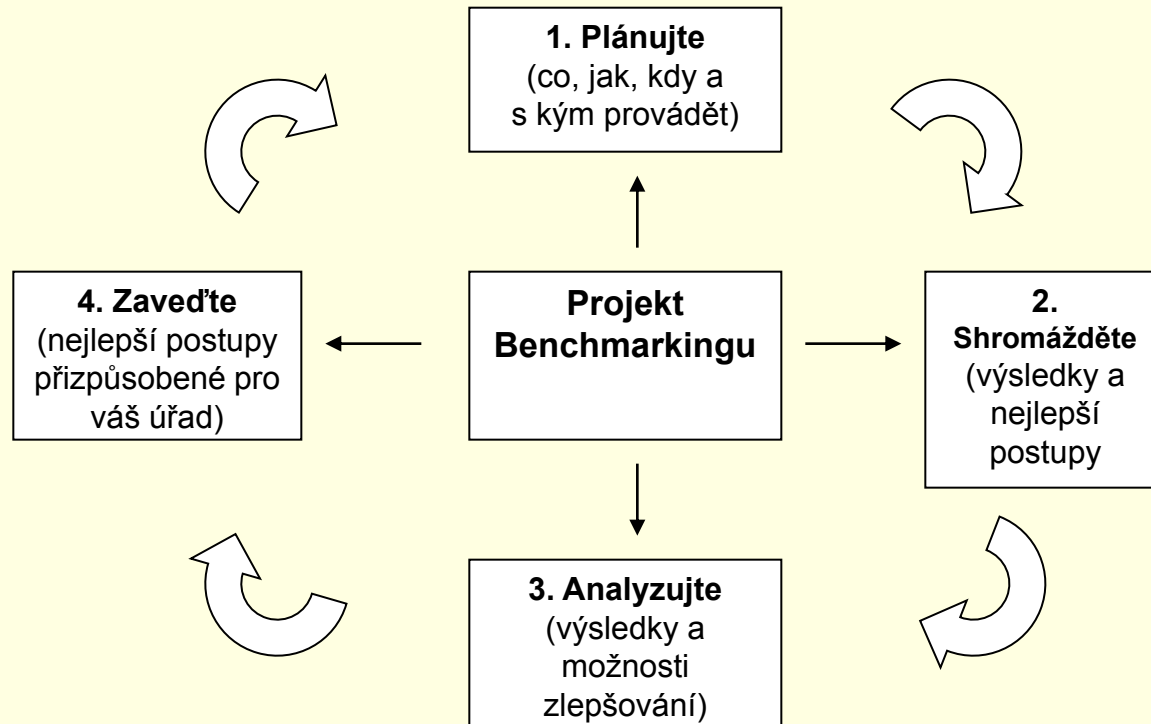

- Kvalita ve veřejné správě
  - míra naplňování oprávněných požadavků zákazníků na veřejnou službu nebo občanů na kvalitu života
- 4 oblasti
  - Kvalita komunikace
  - Kvalita specifikace a vymezení služby
  - Kvalita poskytování služby
  - Kvalita personálu a systému

Řízení kvality ve veřejné správě

■ Benchmarking

■ Metoda zlepšování se učením od druhých

Řízení kvality ve veřejné správě

■ EFQM

- řízení strategie a plánování
  - s pomocí zaměstnanců, partnerství, zdrojů a procesů
- výsledky

Řízení kvality ve veřejné správě

- CAF (Common Assessment Framework)
Společný hodnotící rámec
  - Sebehodnocení
    - napomáhá organizaci
      - v rozeznání silných stránek
      - v získání přehledu aktivit, které vedou k trvalému zlepšování výkonnosti
- Balance Scorecard
  - metodou vyvážených ukazatelů nebo také vyváženého úspěchu
  - nestanovuje vize, ale zajišťuje jejich naplnění

Některé další metody řízení kvality

- ISO 9001
  - systém řízení jakosti
- ISO 14001
  - systém environmentálního managementu
- Cyklus PDCA (Demingův cyklus)
  - Plan, Do, Check, Act
- Místní Agenda 21
  - nástroj pro uplatnění principů udržitelného rozvoje na místní a regionální úrovni
- Reengineering
  - rekonstrukce procesů ke zdokonalení z hlediska kritických měřítek výkonnosti
- Charta občana
  - stanoví základní informace o poskytovaných službách

Národní program politiky kvality

- Národní politika kvality (NPK)
  - souhrn metod a nástrojů ovlivňování jakosti výrobků, služeb, činností v rámci národní ekonomiky a služeb veřejné správy
  - usnesení vlády ČR č. 458 ze dne 10. května 2000
- Cíl
  - kvalita přirozenou součástí života společnosti
- Rada kvality České republiky (MPO)
- Národní konference kvality
- Cena Ministra vnitra za kvalitu a inovace ve veřejné správě

E-Government

- využití informačních a komunikačních technologií ve veřejné správě
- zákon č. 106/1999 Sb., o svobodném přístupu k informacím
- Státní informační politika (Cesta k informační společnosti)
- zákon č. 227/2000 Sb., o elektronickém podpisu
- Úřad na ochranu osobních údajů
- Ministerstvo informatiky

E-Government

- Státní informační a komunikační politika (e-Česko 2006) - eEurope 2005
  - vybavení vedoucích a odborných pracovníků veřejné správy čipovými kartami
  - definování a zavedení jednotného bezvýznamového národního identifikátoru
  - připojení všech vzdělávacích institucí k internetu
  - eliminace občanské povinnosti předkládat dokumenty v listinné podobě, pokud si je mohou orgány mezi sebou poskytovat elektronicky
  - příprava legislativní úpravy pravidel pro výměnu dat mezi orgány veřejné správy a postavení základních registrů veřejné správy

Czech POINT

- Český Podací Ověřovací Informační Národní Terminál
  - výpis z Katastru nemovitostí
  - výpis z Obchodního rejstříku,
  - výpis z Živnostenského rejstříku,
  - výpis z Rejstříku trestů,
  - přijetí podání podle živnostenského zákona,
  - žádost o výpis nebo opis z Rejstříku trestů podle zákona č. 124/2008 Sb.
  - výpis z bodového hodnocení řidiče
  - vydání ověřeného výstupu ze Seznamu kvalifikovaných dodavatelů
  - podání do registru účastníků provozu modulu autovraků ISOH
  - Czech POINT E-SHOP - výpisy poštou

Datové schránky

- zákon č. 300/2008 Sb. o elektronických úkonech a autorizované konverzi dokumentů
- elektronické úložiště dokumentů,
  - vůči orgánům veřejné moci
- Uživatelé
  - orgány VS mezi sebou
  - orgány VS s PO a podnikajícími FO
  - orgány veřejné moci s FO, které o zřízení schránky požádaly

E-Government

- Strategie rozvoje služeb pro informační společnost
  - Základní registry
    - registr územní identifikace a nemovitostí
    - registr obyvatel
    - registr osob
    - registr práv a povinností
  - Interoperabilita
    - rychlejší komunikace občanů s úřadem prostřednictvím ICT
  - Ejustice
    - kdy se koná dané soudní jednání

Postavení zaměstnanců ve VS

- kategorie zaměstnanců veřejné služby
  - vojáci, příslušníci policie, hasiči, soudci, státní zástupci
  - školství a zdravotnictví
- zákon 361/2003 Sb.
  - zákon o služebním poměru příslušníků bezpečnostních sborů, sjednocující postavení příslušníků policie, celní správy, hasičského záchranného sboru, vězeňské služby, Bezpečnostní a informační služby a Úřadu pro zahraniční styky a informace
- služební zákon, vztahující se na úředníky státní správy,
- zákon č. 312/2002 Sb., o úřednících územních samosprávných celků a o změně některých zákonů

Úředníci územních samosprávných celků

- zákon č. 312/2002 Sb.
  - Vstupní vzdělávání - znalost základů
    - veřejné správy, veřejných financí a evropského práva
    - 3 měsíce ode dne vzniku pracovního poměru vykonání zkoušky
  - Průběžné vzdělávání
  - Příprava a ověření zvláštní odborné způsobilosti
  - Vzdělávání vedoucích úředníků a vedoucích úřadů

Postavení zaměstnanců ve VS

- Zákon o služebním poměru příslušníků bezpečnostních sborů
  - č. 361/2003 Sb.
- Služební zákon
  - č. 218/2002 Sb., o službě státních zaměstnanců ve správních úřadech
  - Odložena účinnost k 1. lednu 2012
  - služební zákon vs. zákon o zaměstnancích VS

Postavení zaměstnanců ve VS

- Instituty pro vzdělávání úředníků
  - Institut státní správy
  - Institut pro místní správu Praha

Problémy reformy veřejné správy

- zaměření spíše na organizaci než na její obsah
- služební zákon
- reforma systému územní samosprávy
  - vs. reforma ústřední správy
- některé specializované orgány státní správy a soudy
  - uspořádání podle dosavadních okresů
- e-Government
  - Neprojojenost informačních systémů ve veřejné správě
  - Duplicitní vedení úředních evidencí

Naplnění cílů reformy veřejné správy

- přesun kompetencí z centrální úrovně státní správy na regionální a místní úroveň
- posílení horizontální koordinace a kooperace
- operativní činnost → legislativní, koordinační, koncepční a kontrolní
- profesionální apolitická VS
- prosazování moderních informačních a komunikačních technologií a systémů